

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2018/951

od 22. lipnja 2018.

o standardima za tijela za jednakost

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji proizlazi da se Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.
- (2) Člankom 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije propisuje se da Unija u svim svojim aktivnostima teži uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena.
- (3) Člankom 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima zabranjuje se svaka diskriminacija na bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, etničko podrijetlo, vjera ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija. U članku 23. Povelje sadržano je pravo na ravnopravnost muškaraca i žena u svim područjima, uključujući zapošljavanje, rad i plaću. Člankom 26. priznaje se i poštuje pravo osoba s invaliditetom na mjere čiji je cilj osiguravanje njihove neovisnosti, društvene i profesionalne uključenosti te njihovo sudjelovanje u životu zajednice. Štoviše, u članku 20. Povelje Europske unije o temeljnim pravima sadržana je jednakost svih pred zakonom.
- (4) U skladu s člankom 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Vijeće može, odlučujući jednoglasno u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta, poduzeti odgovarajuće radnje radi suzbijanja diskriminacije na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije, ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ugovora i u okviru nadležnosti koje su dodijeljene Uniji. Na temelju članka 157. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europski parlament i Vijeće donose mjere za osiguranje primjene načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada, uključujući načelo jednake plaće za jednaki rad ili za rad jednake vrijednosti.
- (5) Na temelju tih odredbi doneseno je nekoliko direktiva o zabrani diskriminacije u relevantnim područjima.
- (6) Direktivom Vijeća 2000/43/EZ ⁽¹⁾ zabranjuje se izravna ili neizravna diskriminacija na temelju rasnog ili etničkog podrijetla, uključujući uznemiravanje. Direktiva se primjenjuje na sve osobe u okviru privatnog i javnog sektora, uključujući javna tijela, u odnosu na (a) uvjete za pristup zapošljavanju, samostalnim djelatnostima i radu, uključujući i kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju, bez obzira na granu djelatnosti te na svim razinama profesionalne hijerarhije, uključujući i napredovanje; (b) pristup svim vrstama i svim razinama profesionalnog usmjeravanja, stručnog osposobljavanja, stručnog usavršavanja i prekvalificiranja, uključujući i praktično radno iskustvo; (c) rad i radne uvjete, uključujući otkaz i plaću; (d) članstvo i djelovanje u organizacijama radnika ili poslodavaca ili bilo kakvoj organizaciji čiji članovi obavljaju određeno zanimanje, uključujući i koristi od takvih

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo (SL L 180, 19.7.2000., str. 22.).

organizacija; (e) socijalnu zaštitu, uključujući socijalnu sigurnost i zdravstvenu zaštitu; (f) socijalne pogodnosti; (g) obrazovanje i (h) pristup robi i uslugama te pružanje robe i usluga dostupnih javnosti, uključujući one u području stanovanja.

- (7) Direktivom Vijeća 2000/78/EZ ⁽¹⁾ zabranjuje se izravna ili neizravna diskriminacija, uključujući uznemiravanje, na temelju vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolnog opredjeljenja u vezi sa zapošljavanjem, obavljanjem zanimanja i strukovnim osposobljavanjem. Direktiva se primjenjuje na sve osobe u okviru privatnog i javnog sektora, uključujući javna tijela, u odnosu na točke od (a) do (d) navedene u prethodnoj uvodnoj izjavi.
- (8) Direktivom Vijeća 2004/113/EZ ⁽²⁾ zabranjuje se izravna ili neizravna diskriminacija na temelju spola, uključujući uznemiravanje i spolno uznemiravanje, u pogledu pristupa i nabave robe, odnosno pružanja usluga.
- (9) Direktivom 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ o jednakosti spolova propisuje se zabrana izravne ili neizravne diskriminacije koja se temelji na spolu, uključujući uznemiravanje i spolno uznemiravanje, u pitanjima pristupa zapošljavanju, uključujući napredovanje, te strukovnog osposobljavanja, uvjeta rada, uključujući plaću, i sustava strukovnog socijalnog osiguranja.
- (10) Direktivom 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ zabranjuje se izravna i neizravna diskriminacija prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni, uključujući uznemiravanje i spolno uznemiravanje. Područje primjene Direktive obuhvaća sve vrste diskriminacije, a izričito su navedene socijalna zaštita i roditeljske naknade.
- (11) Države članice prenijele su sve prethodno navedene direktive (dalje u tekstu „direktive o jednakosti”) u nacionalno zakonodavstvo. Direktivama o jednakosti, osim Direktivom 2000/78/EZ, predviđa se da države članice odrede jedno tijelo ili njih više za promicanje, uključujući analizu, praćenje i potporu, jednakog postupanja prema svim osobama bez diskriminacije na osnovama koje su obuhvaćene odgovarajućim direktivama (dalje u tekstu: „tijela za jednakost”). Sve su države članice uspostavile tijela za jednakost u skladu s time.
- (12) Ova se Preporuka primjenjuje na tijela za jednakost uspostavljena na temelju gore navedenih direktiva o jednakosti.
- (13) Kad se direktivama o jednakosti predviđa uspostava tih tijela za jednakost, od država članica zahtijeva se da osiguraju da nadležnosti tih tijela uključuju pružanje neovisne pomoći žrtvama, provođenje neovisnih istraživanja o diskriminaciji, objavljivanje neovisnih izvješća i davanje preporuka o svim pitanjima koja se odnose na tu diskriminaciju.
- (14) K tome, Komisija je 2. srpnja 2008. donijela Prijedlog direktive Vijeća o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju ⁽⁵⁾. Prijedlogom su obuhvaćeni (a) socijalna zaštita, uključujući socijalnu sigurnost i zdravstvenu zaštitu; (b) socijalne pogodnosti; (c) obrazovanje i (d) pristup robi i uslugama te pružanje robe i usluga dostupnih javnosti, uključujući one u području stanovanja. Prema predloženoj direktivi države članice obvezne su imenovati i tijelo ili tijela za jednako postupanje za ta područja, koja mogu biti tijela koja su već uspostavljena na temelju direktiva o jednakosti. Iako prijedlog još nije donesen, države članice trebalo bi poticati da odrede tijela za jednakost u tim područjima, jer je iz iskustvo poznato da se imenovanjem takvih tijela jača zaštita od diskriminacije.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2.12.2000., str. 16.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga (SL L 373, 21.12.2004., str. 37.).

⁽³⁾ Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (SL L 204, 26.7.2006., str. 23.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ (SL L 180, 15.7.2010., str. 1.).

⁽⁵⁾ COM(2008) 426 final.

- (15) K tome, direktivama 2006/54/EZ i 2010/41/EU od država članica zahtijeva se da osiguraju da zadaće tijela za jednakost uključuju razmjenu dostupnih informacija s odgovarajućim europskim tijelima.
- (16) Ovlasti tijela za jednakost u mnogim državama članicama obuhvaćaju i zločine iz mržnje i govor mržnje. To je posebice važno u pogledu osiguravanja učinkovite provedbe Okvirne odluke Vijeća 2008/913/PUP ⁽¹⁾ o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima, kojom se utvrđuju minimalni standardi za kriminalizaciju, kazneni progon i kažnjavanje rasističkog govora mržnje i rasističkih zločina iz mržnje.
- (17) Osim što su prema direktivama bile obvezne uspostaviti tijela za jednakost, većina država članica proširila je ovlasti svojim tijelima za jednakost kako bi se općenito obuhvatilo područje primjene u pogledu diskriminacije na temelju roda, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije u područjima zapošljavanja i rada, pristupa i nabave robe odnosno pružanja usluga, obrazovanja, socijalne zaštite i socijalnih pogodnosti, čime je dakle obuhvaćeno područje primjene Direktive 2000/78/EZ te druga područja.
- (18) Tekst direktiva o jednakosti državama članicama ostavlja široku slobodu procjene u pogledu strukture i funkcioniranja tijela za jednakost. To je dovelo do znatnih razlika među tijelima za jednakost uspostavljenima u državama članicama, a te se razlike odnose na ovlasti, nadležnosti, strukture, resurse i operativno funkcioniranje tijela. To pak ponekad rezultira nedostatnim pristupom zaštiti za građane, i to zaštiti koja nije jednaka u svim državama članicama ⁽²⁾.
- (19) Neke države članice osnovala su više tijela za jednakost, što zahtijeva uspostavu jasnih mehanizama za njihovu koordinaciju i suradnju.
- (20) U nekim su državama članica ovlasti postojećih tijela za jednakost proširena na vrlo različita područja, i to bez odgovarajućeg povećanja resursa. Brojna tijela za jednakost suočila su se sa znatnim smanjenjem proračuna, što bi moglo dovesti do slabljenja njihovih kapaciteta za vršenje svojih zadaća ⁽³⁾.
- (21) U studijama su istaknuti slučajevi kad tijela za jednakost nisu bila neovisna i učinkovita, primjerice zbog vanjskih pritisa ili nedostatka osoblja ⁽⁴⁾.
- (22) U praksi neovisnost tijela za jednakost nije zajamčena ako je ono osnovano kao dio ministarstva i prima naputke izravno od vlade.
- (23) Tijela za jednakost ne bi se smjela nerazmjerno usredotočivati na određene zadaće i pritom zanemarivati druge zadaće ⁽⁵⁾.
- (24) Kako bi pomogla skupinama ili pojedincima koji su žrtve diskriminacije da iskoriste svoja prava, tijela za jednakost trebala bi i podizati razinu osviještenosti u široj javnosti o svojem postojanju te o postojećim antidiskriminacijskim pravilima i o tome kako tražiti pravnu zaštitu. U tu svrhu svim bi osobama trebalo osigurati jednostavan pristup tijelima za jednakost, i fizički i na internetu. Trebalo bi pojednostaviti i podnošenje pritužbi osiguravanjem povjerljivosti i jednostavnih besplatnih postupaka.
- (25) Kako bi se osiguralo da tijela za jednakost funkcioniraju pravilno i na jednak način u cijeloj Uniji, čini se primjerenim preporučiti državama članicama standarde za tijela za jednakost.

⁽¹⁾ Okvirna odluka Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima (SL L 328, 6.12.2008., str. 55.).

⁽²⁾ Vidjeti, među ostalim, sljedeće studije: Human European Consultancy u partnerstvu s Institutom za ljudska prava Ludwig Boltzmann, listopad 2010., Studija o tijelima za jednakost uspostavljenima u skladu s direktivama 2000/43/EZ, 2004/113/EZ i 2006/54/EZ, stranica 177. i Europska mreža tijela za jednakost, listopad 2012. Tijela za jednakost. Postojeći problemi.

⁽³⁾ Human European Consultancy, op. cit., str. 78., 125., 142. i Europska mreža tijela za jednakost, op. cit., str. 8. i 17. Vidjeti i Europska mreža tijela za jednakost, Strateška uloga tijela za jednakost, 2009., str. 43.–44. i 52.

⁽⁴⁾ Human European Consultancy, op. cit., str. 70.–145. i Europska mreža tijela za jednakost, op. cit., str. 8. i 13.–20.

⁽⁵⁾ Europska komisija, 2006., Katalizatori za promjene? Tijela za jednakost u skladu s Direktivom 2000/43/EZ – postojanje, neovisnost i učinkovitost, str. 57.

- (26) Potreba za standardima za tijela za jednakost naglašena je i u Zajedničkom izvješću o primjeni direktiva 2000/43/EZ i 2000/78/EZ ⁽¹⁾ iz 2014., Izvješću o primjeni Direktive 2004/113/EZ ⁽²⁾ iz 2015. te u izvješću o procjeni Preporuke o transparentnosti plaće iz 2014. i Akcijskom planu EU-a za razdoblje 2017.–2019. Borba protiv razlike u plaćama između spolova ⁽³⁾. Osim toga, Europski parlament pozvao je na donošenje standarda za tijela za jednakost u svojoj rezoluciji iz 2015. ⁽⁴⁾
- (27) Ujedinjeni narodi ⁽⁵⁾, Europska mreža tijela za jednakost ⁽⁶⁾ i Vijeće Europe ⁽⁷⁾ već su donijeli standarde za tijela za jednakost i institucije za ljudska prava.
- (28) Ova je Preporuka upućena državama članicama. Njezin je cilj pridonijeti smanjenju razlika u standardima među tijelima za jednakost u Europi.
- (29) Ovom se Preporukom utvrđuju standardi koji se odnose na ovlast, neovisnost, učinkovitost, pristupačnost i koordinaciju tijela za jednakost i na pristup njima, kako bi se osiguralo da mogu učinkovito obavljati svoje zadaće.
- (30) Ova se Preporuka temelji na obvezi Komisije da potiče države članice i pomaže im u poboljšanju kapaciteta za provođenje zakonodavstva Unije i pružaju pravne lijekove kako bi se osiguralo da diskriminirani pojedinci i skupine zaštićeni pravom Unije mogu u potpunosti ostvariti svoja prava, u skladu s Komunikacijom „Pravo EU-a: boljom primjenom do boljih rezultata” ⁽⁸⁾. Neovisna tijela za jednakost imaju ključnu ulogu u učinkovitoj provedbi te u sveobuhvatnom i dosljednom izvršavanju zakonodavstva Unije. Tijela za jednakost ujedno su i vrijedne institucije za održivi razvoj demokratskih društava u kojima vladaju jednakost i uključivost.
- (31) U područjima obuhvaćenima nadležnostima Unije, standardi za tijela za jednakost trebali bi biti i u skladu sa zahtjevima pristupačnosti utvrđenima u Konvenciji Ujedinjenih Naroda o pravima osoba s invaliditetom. Ta je Konvencija odobrena u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća 2010/48/EZ ⁽⁹⁾ i stoga čini sastavni dio pravnog poretka EU-a koji ima jaču pravnu snagu od sekundarnog prava EU-a.
- (32) Direktive 2000/43/EZ, 2000/78/EZ, 2004/113/EZ i 2006/54/EZ sadržavaju obvezu država članica da priopćavaju sve dostupne informacije u vezi s njihovom primjenom kako bi Komisija mogla sastaviti izvješće o procjeni mjera koje su države članice poduzele u skladu s odgovarajućim direktivama. To priopćavanje odvija se u unaprijed utvrđenim intervalima ⁽¹⁰⁾ kako bi se Komisiji omogućilo donošenje i objavljivanje izvješća. To bi priopćavanje trebalo sadržavati i informacije o usklađenosti država članica s ovom Preporukom kako bi se omogućilo procjenjivanje njezina učinka.

⁽¹⁾ Zajedničko izvješće o primjeni Direktive 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo („Direktiva o rasnoj jednakosti”) i Direktive Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja („Direktiva o jednakosti pri zapošljavanju”), COM(2014) 2 final.

⁽²⁾ Izvješće o primjeni Direktive Vijeća 2004/113/EZ o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga, COM(2015) 190 final. Ta je potreba spomenuta i u Reviziji Okvira EU-a za nacionalne strategije integracije Roma u sredini programskog razdoblja, COM(2017) 458 final; u Izvješću o temeljnim pravima Agencije za temeljna prava iz svibnja 2017.; u Izvješću o provedbi Preporuke Komisije o jačanju načela jednake plaće za muškarce i žene transparentnim putem, COM(2017) 671 final.

⁽³⁾ Izvješće o provedbi Preporuke Komisije o jačanju načela jednake plaće za muškarce i žene transparentnim putem, op. cit.; Akcijski plan EU-a za razdoblje 2017.–2019. Borba protiv razlike u plaćama između spolova, COM(2017) 678 final.

⁽⁴⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 8. listopada 2015. o primjeni Direktive 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (2014/2160(INI)).

⁽⁵⁾ Ured Visokog povjerenika za ljudska prava (OHCHR), načela Opće skupštine UN-a o statusu nacionalnih institucija (pariška načela), Rezolucija 48/134, 20. prosinca 1993. i Opća razmatranja o tumačenju i provedbi tih načela Međunarodnog koordinacijskog odbora nacionalnih institucija za promicanje i zaštitu ljudskih prava, kako je formulirano 21. veljače 2018.

⁽⁶⁾ Europska mreža tijela za jednakost, 2016., Razvoj standarda za tijela za jednakost. Radni dokument Equineta.

⁽⁷⁾ Europska komisija protiv rasizma i netolerancije (ECRI), Preporuka o općoj politici br. 2, izmijenjena, o tijelima za jednakost i borbi protiv rasizma i netolerancije na nacionalnoj razini, CRI(2018) 06, donesena 7. prosinca 2017.

⁽⁸⁾ C(2016) 8600.

⁽⁹⁾ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 35.).

⁽¹⁰⁾ Svake četiri godine u skladu s Direktivom 2006/54/EZ i svakih pet godina u skladu s direktivama 2000/43/EZ, 2000/78/EZ i 2004/113/EEZ.

- (33) Na razini Unije ovom se Preporukom ne dovode u pitanja načela nacionalnog postupovnog prava i pravne tradicije država članica. Ova Preporuka ne podrazumijeva proširenje Unijinih ovlasti utvrđenih ugovorima i sekundarnim pravom Unije,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

POGLAVLJE I.

SVRHA I PREDMET

- (1) Svrha je ove Preporuke utvrditi mjere koje države članice mogu primijeniti kako bi poboljšale neovisnost i učinkovitost tijela za jednakost, posebice u pogledu njihovih sposobnosti za osiguravanje da diskriminirani pojedinci i skupine mogu u potpunosti ostvariti svoja prava.
- (2) Sve bi države članice trebale osigurati da tijela za jednakost mogu neovisno i učinkovito izvršavati svoje zadaće kako su utvrđene u direktivama 2000/43/EZ, 2004/113/EZ, 2006/54/EZ i 2010/41/EU.

POGLAVLJE II.

PREPORUČENE MJERE

1.1. Ovlasti tijela za jednakost

1.1.1. Osnove i područje primjene obuhvaćeno ovlastima tijela za jednakost

- (1) Uz njihove obveze na temelju direktiva 2000/43/EZ, 2004/113/EZ, 2006/54/EZ i 2010/41/EU u pogledu određivanja tijela za promicanje jednakog postupanja (dalje u tekstu „tijela za jednakost”), sve bi države članice trebale razmotriti određivanje tijela za jednakost koja će biti nadležna za diskriminaciju na temelju vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije u okviru područja primjene Direktive 2000/78/EZ.
- (2) Države članice trebale bi razmotriti proširenje ovlasti tijela za jednakost kako bi one obuhvaćale, za sve zabranjene osnove za diskriminaciju, područja zapošljavanja i rada, pristupa i nabave robe odnosno pružanja usluga, obrazovanja, socijalne zaštite i socijalnih pogodnosti, uključujući i govor mržnje povezan s tim osnovama u tim područjima.
- (3) Unutarnjom strukturom tijela za jednakost koja se bave jednim područjem i tijela za jednakost čije ovlasti obuhvaćaju više područja i/ili više osnova za diskriminaciju trebalo bi osigurati da se svakom području i svakoj osnovi za diskriminaciju posvećuje pozornost. Pozornost bi trebala biti razmjerna utjecaju osnove za diskriminaciju, a resursi bi trebali biti prikladno raspoređeni.

1.1.2. Zadaće obuhvaćene ovlastima tijela za jednakost

Neovisna pomoć

- (1) Države članice trebale bi uzeti u obzir sljedeće aspekte pružanja neovisne pomoći žrtvama: zaprimanje i rješavanje pojedinačnih ili kolektivnih pritužbi; pružanje pravne pomoći žrtvama, među ostalim pri podnošenju pritužbi; sudjelovanje u aktivnostima posredovanja i mirenja; zastupanje podnositelja pritužbi na sudu i djelovanje kao prijatelj suda ili stručnjak kad je to potrebno.
- (2) Države članice trebale bi uzeti u obzir i da neovisna pomoć žrtvama može uključivati omogućivanje tijelima za jednakost da pokrenu sudski postupak ili sudjeluju u njemu kako bi se riješila strukturna ili sustavna diskriminacija u slučajevima koje su tijela sama odabrala zbog njihove učestalosti, ozbiljnosti ili potrebe za pravnim objašnjenjem. Ti bi se postupci mogli voditi u ime tijela ili u ime žrtava ili organizacija koje zastupaju žrtve, u skladu s nacionalnim postupovnim pravom.

- (3) Države članice trebale bi u obzir uzeti i da pomoć žrtvama može uključivati izdavanje preporuka ili, ako je to dopušteno nacionalnim pravom, pravno obvezujućih odluka u pojedinačnim ili kolektivnim slučajevima diskriminacije, kao i njihovo praćenje kako bi se osigurala njihova provedba.
- (4) Države članice trebale bi tijelima za jednakost omogućiti prikupljanje relevantnih dokaza i informacija u skladu s nacionalnim pravom.
- (5) Ako tijela za jednakost imaju pravnu sposobnost donošenja obvezujućih odluka, država članica trebala bi im dodijeliti i sposobnost izricanja primjerenih, učinkovitih i razmjernih kazni.
- (6) Izvršenje ovlasti dodijeljenih tijelima za jednakost trebalo bi podlijegati prikladnim sigurnosnim mjerama uključujući, ako je to prikladno, učinkovit pravni lijek i odgovarajući postupak. U nacionalnom pravu posebice bi trebalo biti izričito utvrđeno pravo na žalbu pred sudom protiv obvezujuće odluke tijela za jednakost, ako je ono u skladu s nacionalnim pravom nadležno za izdavanje takvih odluka.

Neovisna istraživanja

- (7) Države članice trebale bi omogućiti tijelima za jednakost da redovito provode neovisna istraživanja. Opsegom i konceptom istraživanja trebala bi se osigurati dovoljna količina pouzdanih kvantitativnih i kvalitativnih podataka o diskriminaciji kako bi se omogućila analiza koja je nužna za donošenje zaključaka utemeljenih na dokazima o glavnim problemima i kako ih riješiti.

Neovisna izvješća

- (8) Države članice trebale bi omogućiti tijelima za jednakost da redovito objavljuju neovisna izvješća i predstavljaju ih odgovarajućim javnim institucijama, uključujući, prema potrebi, relevantne nacionalne ili regionalne vlade i parlamente. Njihov bi opseg trebao biti dovoljno širok da se omogući cjelokupna procjena situacije u pogledu diskriminacije u državi članici za svaku obuhvaćenu osnovu.
- (9) Kako bi se osigurala kvaliteta neovisnih izvješća, države članice trebale bi omogućiti tijelima za jednakost da provode neovisna istraživanja. Ona bi mogla uključivati prikupljanje podataka, posebice o broju pritužbi po različitim osnovama za diskriminaciju, trajanju upravnog postupka od podnošenja pritužbe do zaključenja predmeta, ishodu upravnog postupka te broju, trajanju i ishodu sudskih predmeta u kojima su sudjelovala tijela za jednakost

Preporuke tijela za jednakost

- (10) Države članice trebale bi osigurati da njihova javna tijela, koliko je to moguće, uzmu u obzir preporuke tijela za jednakost koje se odnose na zakonodavstvo, politiku, postupak, programe i praksu. Trebalo bi osigurati da javna tijela izvješćuju tijela za jednakost o tome kako su preporuke uzete u obzir i da te informacije objavljuju.

Promicanje jednakosti

- (11) Kako bi se promicale jednakost i raznolikost, države članice trebale bi omogućiti tijelima za jednakost da pridonose sprečavanju diskriminacije, posebno pružanjem osposobljavanja, informacija, savjeta, smjernica i potpore nositeljima dužnosti koji imaju obveze u skladu s direktivama o jednakosti, institucijama i pojedincima te podizanjem razine osviještenosti u široj javnosti o postojanju tijela te o sadržaju postojećih antidiskriminacijskih pravila i o tome kako tražiti pravnu zaštitu.
- (12) Za istu svrhu, države članice trebale bi tijelima za jednakost omogućiti da se uključe u javnu raspravu, održavaju redovit dijalog s javnim tijelima, komuniciraju s diskriminiranim skupinama i dionicima te da potiču dobre prakse i pozitivne mjere.

1.2. Neovisnost i učinkovitost

1.2.1. Neovisnost

- (1) Kako bi se zajamčila neovisnost tijela za jednakost pri obavljanju njegovih zadaća, države članice trebale bi razmotriti aspekte poput organizacije tih tijela, njihova položaja u cjelokupnoj administrativnoj strukturi, dodjeli njihovih proračunskih sredstava, njihovih postupaka za gospodarenje resursima, s posebnim naglaskom na postupke za imenovanje i razrješenje osoblja, uključujući osoba na vodećim položajima. U okviru tog razmatranja ne bi trebalo dovoditi u pitanje posebne nacionalne organizacijske strukture država članica.
- (2) Države članice trebale bi onemogućiti osoblju tijela za jednakost, uključujući osobe na vodećim položajima i članove uprave, da sudjeluje u bilo kakvim radnjama koje su nespojive s njihovim dužnostima te da tijekom svojeg mandata sudjeluju u konfliktnim aktivnostima, plaćenim ili neplaćenim.

1.2.2. Resursi

- (1) Države članice trebale bi osigurati da svako tijelo za jednakost ima ljudske, tehničke i financijske resurse, prostore i infrastrukturu potrebne za provođenje svojih zadaća i izvršavanje svojih ovlasti. Pri dodjeli resursa trebalo bi uzeti u obzir nadležnosti i zadaće dodijeljene tijelima za jednakost. Smatrat će se da su resursi primjereni samo ako tijelima za jednakost omogućuju da učinkovito provode svaku od svojih zadaća povezanih s jednakošću, i to u razumnim vremenskim okvirima i rokovima koji su utvrđeni nacionalnim pravom.
- (2) Države članice trebale bi osigurati da je broj članova osoblja tijela za jednakost dostatan i da imaju odgovarajuće kvalifikacije u pogledu vještina, znanja i iskustva kako bi primjereno i djelotvorno izvršavali sve zadaće tijela za jednakost.
- (3) Države članice trebale bi tijelima za jednakost omogućiti da učinkovito prate izvršavanje svojih odluka te odluka institucija, sudbenih tijela i sudova u predmetima povezanim s diskriminacijom. U tu bi ih svrhu trebalo odmah obavještavati o tim odlukama i mjerama kojima se one provode.

1.2.3. Podnošenje pritužbi, pristup i pristupačnost

- (1) Države članice trebale bi osigurati da je moguće podnositi pritužbe tijelima za jednakost usmeno, pismeno i putem interneta, na jeziku koji bira podnositelj pritužbe i koji je uobičajen u državi članici u kojoj se nalazi tijelo za jednakost.
- (2) Države članice trebale bi osigurati da je postupak za podnošenje pritužbi tijelima za jednakost jednostavan i besplatan.
- (3) Države članice trebale bi tijelima za jednakost uvesti obvezu nuđenja tajnosti svjedocima i zviždačima te, u mjeri u kojoj je to moguće, podnositeljima pritužbi zbog diskriminacije.
- (4) Države članice trebale bi osigurati da je svim osobama omogućen jednostavan pristup prostorima tijela za jednakost te njihovim informacijama i priopćenjima, što uključuje informatičke tehnologije, usluge i proizvode kao što su dokumenti i audiovizualni materijali ili sastanci i događaji otvoreni ili organizirani za javnost. Prostor i bi posebice trebali biti pristupačni osobama s invaliditetom, kojima bi također trebalo osigurati razumne prilagodbe kako je definirano u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom imaju ravnopravan pristup tijelima za jednakost.
- (5) Ako je to potrebno iz geografskih ili drugih razloga, države članice trebale bi razmotriti omogućivanje tijelima za jednakost da uspostave lokalne i/ili regionalne urede tijela za jednakost ili lokalne i/ili regionalne inicijative za informiranje radi redovite privremene prisutnosti.
- (6) Države članice trebale bi osigurati dostatna proračunska sredstva i resurse tijelima za jednakost kako bi im se omogućilo da provode učinkovite aktivnosti podizanja razine osviještenosti usmjerene na informiranje šire javnosti o njihovu postojanju i mogućnosti podnošenja pritužbi zbog diskriminacije.

1.3. Koordinacija i suradnja

- (1) Ako u istoj državi članici postoji više tijela za jednakost, država članica trebala bi im omogućiti da uspostave redovitu i učinkovitu koordinaciju kako bi se osigurala usklađena primjena načela nediskriminacije. Tijela za jednakost ne bi se smjela nerazmjerno usredotočavati na određene zadaće i pritom zanemarivati druge zadaće. Kad se provode aktivnosti podizanja razine osviještenosti trebala bi sudjelovati ostala nadležna tijela u mjeri u kojoj je to moguće kako bi se šira javnost informirala u potpunosti.
- (2) Države članice trebale bi omogućiti tijelima za jednakost da vode dijalog i učinkovito surađuju s mjerodavnim nacionalnim tijelima i tijelima vlasti u istoj državi članici. To podrazumijeva i osiguravanje pravodobnog i transparentnog savjetovanja s tijelima za jednakost o prijedlozima politike i zakonodavnim prijedlozima te kretanjima koja se odnose na pitanja obuhvaćena njihovim ovlastima.
- (3) Države članice trebale bi tijelima za jednakost osigurati sposobnost da surađuju s drugim tijelima za jednakost i drugim organizacijama na europskoj i međunarodnoj razini, uključujući u obliku zajedničkih istraživanja.
- (4) Države članice trebale bi omogućiti tijelima za jednakost da surađuju s relevantnim tijelima. Ta tijela uključuju nacionalne okvire utvrđene u skladu s člankom 33. stavkom 2. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, nacionalne kontaktne točke za Rome, organizacije civilnog društva i, kako bi se osiguralo da se sredstva ne dodjeljuju projektima u kojima je bilo slučajeva diskriminacije, upravljačka tijela europskih strukturnih i investicijskih fondova.

POGLAVLJE III.

PRIOPĆENJA DRŽAVA ČLANICA

Države članice pozivaju se da uključe informacije o tome kako uzimaju u obzir ovu Preporuku u svoja priopćenja o provedbi direktiva 2000/43/EZ, 2000/78/EZ, 2004/113/EZ i 2006/54/EZ.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. lipnja 2018.

Za Komisiju
Věra JOUROVÁ
Članica Komisije
